

**UPUTSTVO ZA PRIMJENU ODLUKE
O IZMJENAMA I DOPUNAMA ODLUKE O PRIVREMENIM MJERAMA ZA
UBLAŽAVANJE NEGATIVNIH UTICAJA EPIDEMIJE ZARAZNE BOLESTI COVID 19 NA
FINANSIJSKI SISTEM, USVOJENOM OD STRANE SAVJETA CBCG
22.10.2020.GODINE**

MORATORIJUM

**1. PITANJE: KO IMA PRAVO NA KORIŠĆENJE NOVOG MORATORIJUMA
DEFINISANOG PREDMETNOM ODLUKOM**

ODGOVOR: Fizička lica i preduzetnici, korisnici kredita banaka imaju pravo na moratorijum na otplatu kredita u trajanju od šest mjeseci, ako kumulativno ispunjavaju sljedeće uslove:

- na dan 31.12.2019. godine nijesu imali kašnjenje u otplati kredita duže od 90 dana, a kredit na taj dan nije bio klasifikovan u kategoriju nekvalitetne aktive,
- je tim licima 31.03.2020. godine ili kasnije prestao radni odnos kao posljedica negativnog uticaja epidemije zarazne bolesti COVID 19.

**2. PITANJE: DA LI BANKA MORA ODOBRI MORATORIJUM KORISNICIMA
KREDITA KOJI ISPUNJAVAJU USLOVE DEFINISANE ODLUKOM**

ODGOVOR: Korisnicima kredita kojima je prestao radni odnos kao posljedica epidemije virusom COVID 19 nakon 31.03.2020. godine, koji ispunjavaju uslove u dijelu klasifikacije kredita i dana kašnjenja na 31.12.2019. godine, banka je u obavezi da odobri korišćenje moratorijuma.

**3. PITANJE: DA LI PRAVO NA KORIŠĆENJE MORATORIJUMA IMAJU I KORISNICI
KREDITA KOJIMA NAKON STUPANJA NA SNAGU OVE ODLUKE PRESTANE RADNI
ODNOS KAO POSLJEDICA EPIDEMIJE COVID 19.**

ODGOVOR: Korisnici kredita, kojima nakon stupanja na snagu ove odluke prestane radni odnos kao posljedica epidemije virusom COVID 19, a ispunjavaju uslove u smislu kvaliteta njihovog kredita i broja dana kašnjenja u otplati kredita na 31.12.2019. godine, imaju pravo na korišćenje moratorijuma od 6 mjeseci.

4. PITANJE: NA KOJI NAČIN KORISNIK KREDITA DOKAZUJE BANCIMA DA MU JE NAKON 31.03.2020. GODINE PRESTAO RADNI ODNOS, KAO POSLJEDICA NEGATIVNOG UTICAJA EPIDEMIJE ZARAZNE BOLESTI COVID 19.

ODGOVOR: Korisnik kredita banci dostavlja izjavu bivšeg poslodavca o razlozima prestanka radnog odnosa, kao i datum stupanja na snagu odluke o prestanku radnog odnosa. U slučaju da navedenu potvrdu nije moguće dobiti iz bilo kojeg razloga, potrebno je dostaviti odgovarajući dokaz (odluka o prestanku radnog odnosa, zaključena radna knjižica, izvod iz platne liste kod poslodavca, ugovor o radu i sl.), o čijoj sadržini se usaglase banka i korisnik kredita. U cilju efikasnijeg sprovođenja procesa odobravanja moratorijuma, banka može apriori smatrati da je radni odnos prestao kao posljedica epidemije virusom COVID 19, bez potrebe dostavljanja dokaza, sem ukoliko ne smatra da je dostavljanje dokaza neophodno.

5. PITANJE: DA LI PRAVO NA MORATORIJUM IMA KORISNIK KREDITA KOME JE U NAVEDENOM TERMINU PRESTAO RADNI ODNOS KAO POSLJEDICA EPIDEMIJE COVID 19, ALI JE NAKON TOGA ZASNOVAO NOVI RADNI ODNOS KOD ISTOG ILI DRUGOG POSLODAVCA.

ODGOVOR: Pravo na moratorijum može ostvariti samo korisnik kredita koji u trenutku prijave za korišćenje moratorijuma nije u radnom odnosu, bez obzira što je prethodni, u terminu nakon 31.03.2020. godine, raskinut kao posljedica epidemije virusom COVID 19.

6. PITANJE: DA LI KORISNIK KREDITA KOJI JE ZAPOČEO KORIŠĆENJE MORATORIJUMA U TRAJANJU OD 6 MJESECI MOŽE ISTI ISKORISTITI DO KRAJA, U SLUČAJU DA JE U MEĐUVREMENU ZASNOVAO NOVI RADNI ODNOS.

ODGOVOR: Korisnik kredita koji je započeo korišćenje moratorijuma, isti može iskoristiti do kraja, bez obzira ukoliko je u međuvremenu zasnovao novi radni odnos. Međutim, korisnik kredita treba biti svjestan da se tokom moratorijuma vrši obračun kamate, čije se otplata vrši na jedan od odlukom definisanih načina. Navedeno znači da će iznos anuiteta nakon isteka moratorijuma biti uvećana za neki iznos, koji je direktno proporcionalan trajanju moratorijuma.

7. PITANJE: DA LI PRAVO NA KORIŠĆENJE OVOG MORATORIJUMA IMAJU I POMORCI, KORISNICI KREDITA KOJIMA JE ODLOŽEN UKRCAJ NA BROD NAKON 31.03.2020. GODINE.

ODGOVOR: Svi pomorci, korisnici kredita, kojima je kao posljedica epidemije virusom COVID 19 odložen planirani ukrcaj na brod i isti nije izvršen do apliciranja za korišćenje moratorijuma, imaju pravo na njegovo korišćenje, ukoliko ispunjavaju uslove u pogledu kvaliteta kredita i broja dana kašnjenja po kreditu na 31.12.2019. godine. Kao dokaz i razloge odloženog ukrcaja, korisnik kredita dostavlja svu raspoloživu dokumentaciju iz koje se može izvesti navedeni zaključak.

8. PITANJE: U KOJEM TRAJANJU SE MOŽE KORISTITI NAVEDENI MORATORIJUM I U KOJEM TERMINU SE KORISNIK KREDITA MOŽE PRIJAVITI ZA NJEGOVO KORIŠĆENJE

ODGOVOR: Maksimalno mogući rok za korišćenje moratorijuma na otplatu kredita je 6 mjeseci.

Korisnik kredita koji na dan stupanja na snagu ove odluke ispunjava propisane uslove u pogledu razloga za prestanak radnog odnosa nakon 31.03.2020. godine, klasifikacije kredita i broja dana kašnjenja u otplati na kraju 2019. godine, može se u bilo kojem terminu tokom važenja navedene odluke prijaviti za njeno korišćenje. Navedeno se odnosi i na sve one korisnike kredita, kojima nakon stupanja na snagu ove odluke prestane radni odnos kao posljedica epidemije virusom COVID 19, a ispunjavaju uslove u smislu kvaliteta njihovog kredita i broja dana kašnjenja u otplati kredita na 31.12.2019. godine.

9. PITANJE: DA LI KLIJENT U TOKU TRAJANJA OVE ODLUKE MOŽE VIŠE PUTA ZATRAŽITI MORATORIJUM U KRAĆIM VREMENSKIM INTERVALIMA?

ODGOVOR: Odlukom je propisan maksimalno mogući rok trajanja moratorijuma. U skladu sa navedenim, moguće je koristiti moratorijum iz više puta, u toku definisanog termina (pri čemu ukupan period trajanja moratorijuma ne može biti duži od 6 mjeseci), ukoliko korisnik kredita u međuvremenu nije ponovo zasnovao radni odnos čime prestaje da ispunjava uslov propisan odlukom.

10. PITANJE: AKO JE KLIJENTU KOJI ISPUNJAVA ODLUKOM DEFINISANE USLOVE U POGLEDU TERMINA I RAZLOGA ZA PRESTANAK RADNOG OSNOSA, KAO I KVALITETA KREDITA, UKLJUČUJUĆI DANE KAŠNJENJA, NEPOSREDNO PRIJE STUPANJA NA SNAGU OVE ODLUKE, VEĆ ODOBRENO RESTRUKTURIRANJE KOJE UKLJUČUJE GREJS PERIOD, DA LI SU BANKE U OBAVEZI DA PRIMJENE OVU ODLUKU I ODOBRE NOVI MORATORIJUM.

ODGOVOR: Ukoliko su fizičkom licu korisniku kredita, koji ispunjava odlukom propisane uslove za korišćenje novog moratorijuma, već odobrene neke pogodnosti kroz moratorijum II (dobrovoljni moratorijum) ili restrukturiranje kredita, a odobrene povoljnosti po korisnika kredita nijese manje u odnosu na one propisane novim moratorijumom, takav korisnik kredita nema pravo na korišćenje novog moratorijuma. Međutim, ukoliko prethodno odobrene povoljnosti na bilo koji način nijesu na nivou novom odlukom predviđenih povoljnosti, u pogledu trajanja moratorijuma, oslobađanja od plaćanja bilo kakvih dodatnih troškova po osnovu odobrenja moratorijuma, aneksiranja ugovora o kolateralu, i sl. banka je u obavezi da korisniku kredita odobri moratorijum, tako da ukupno trajanje moratorijuma bude 6 mjeseci.

11. PITANJE: DA LI JE BANKA U POZICIJI DA NAPLATI ILI PRINUDNO NAPLATI DOSPJELE OBAVEZE KLIJENTA TOKOM TRAJANJA MORATORIJUMA?

ODGOVOR: Za vrijeme trajanja moratorijuma, banke neće obračunavati zateznu kamatu na dospjela neizmirena potraživanja po kreditu, neće pokretati postupak izvršenja, odnosno prinudne naplate niti preduzimati druge pravne radnje sa ciljem naplate potraživanja, neće vršiti obračun dana kašnjenja, ni reklasifikaciju kredita u nižu klasifikacionu grupu. Navedeno podrazumijeva da ukoliko je korisnik kredita, u momentu podnošenja zahtjeva za korišćenje moratorijuma, imao kašnjenja u otplati dospjelih potraživanja od npr. 92 dana i banka je obračunavala zateznu kamatu, u momentu aktiviranja moratorijuma, banke će prestati sa daljim obračunom zatezne kamate i obračunom dana kašnjenja i neće vršiti reklasifikaciju navedenog kredita u nižu klasifikacionu grupu u koju bi dospio u slučaju da su se produžila kašnjenja u otplati dospjelih potraživanja tokom trajanja moratorijuma.

12. PITANJE: DA LI KLIJENTI KOJIMA SE ODOBRI KREDIT NAKON 06.11.2020 GODINE (KADA OVA ODLUKA STUPA NA SNAGU), MOGU DA APLICIRAJU ZA OVAJ MORATORIJUM (MORATORIJUM IV)?

ODGOVOR: Korisnici kojima je kredit odobren nakon 06.11.2020. godine, odnosno nakon stupanja na snagu ove odluke, mogu koristiti moratorijum samo ukoliko su uslovi za korišćenje moratorijuma nastupili u period nakon odobrenja kredita.

13. PITANJE: NA KOJI NAČIN SE KORISNIK KREDITA MOŽE PRIJAVITI ZA KORIŠĆENJE MORATORIJUMA I U KOJIM ROKOVIMA JE BANKA U OBAVEZI DA NAVEDENI MORATORIJUM SPROVEDE.

ODGOVOR: Korisnik kredita koji namjerava da ostvari pravo na moratorijum, dužan je da dostavi banci, u elektronskoj ili pisanoj formi, zahtjev za odobravanje moratorijuma, koji podrazumijeva izmjenu plana otplate kredita. Banke su u obavezi da na svojim veb stranicama objave bliže uslove za prijavljivanje za korišćenje moratorijuma.

Banka je dužna da, najkasnije u roku od 15 dana od dana prijema zahtjeva za korišćenje moratorijuma, sprovede radnje potrebne za realizaciju izmjene plana otplate kredita, uključujući i zaključivanje aneksa ugovora.

14. PITANJE: DA LI BANKA MOŽE OD KORISNIKA KREDITA ZAHTJEVATI ILI NAPLAĆIVATI NADOKNADU BILO KOJIH ADMINISTRATIVNIH TROŠKOVA U VEZI SA KORIŠĆENJEM MORATORIJUMA ILI TROŠKOVE EVENTUALNOG ANEKSIRANJA UGOVORA O KREDITIMA I KOLATERALIMA

ODGOVOR: Banka od korisnika kredita ne može zahtjevati, niti naplaćivati nadoknadu bilo kojih administrativnih troškova u vezi sa korišćenjem moratorijuma, uključujući bilo koje troškove eventualnog aneksiranja ugovora o kreditima i kolateralima. Navedeno podrazumijeva da Banka ne može od korisnika kredita zahtjevati da snosi bilo kakav dodatni trošak vezan za produžetak važenja ugovora o kolateralu ili polise osiguranja kojom se osigurava život korisnika kredita ili založena imovina koja služi kao kolateral. U slučaju da banka odluči da ne izvrši produženje ugovora o kolateralu, uključujući polis osiguranja, sav rizik neusaglašenosti trajanja ugovora o kreditu i ugovora o kolateralu je na strani banke.

15. PITANJE: DA LI BANKA MOŽE, TOKOM TRAJANJA MORATORIJUMA, JEDNOSTRANO MIJENJATI IZNOS NOMINALNE KAMATNE STOPE U ODNOSU NA NIVO DEFINISAN UGOVOROM O KREDITU

ODGOVOR: Za obračun kamate tokom trajanja moratorijuma, kao i dalji tok otplate kredita, banke ne smiju ugovarati nominalnu kamatnu stopu koja je veća od nominalne kamatne stope iz ugovora o kreditu na koji se primjenjuje moratorijum.

16. PITANJE: DA LI BANKE MOGU MIJENJATI USLOVE KORIŠĆENJA MORATORIJUMA DEFINISANE OVOM ODLUKOM

ODGOVOR: Banke su u obavezi da korisnicima kredita omoguće uslove moratorijuma definisane odlukom o privremenim mjerama i detaljnije pojašnjenim u ovom uputstvu. Nijesu dozvoljene bilo kakve modifikacije u smislu tumačenja i primjene ove Odluke, kojim bi se mijenjala suština definisanih mjera, a koje bi korisnicima kredita nudile uslove korišćenja moratorijuma koji su nepovoljniji u odnosu na one predviđene ovom Odlukom.

17. PITANJE: NA KOJI NAČIN ĆE SE, PLAĆATI KAMATA OBRAČUNATA TOKOM TRAJANJA MORATORIJUMA

ODGOVOR: Korisnik moratorijuma ima pravo da izabere jedan od sljedećih načina plaćanja kamate koja se obračunava za vrijeme trajanja moratorijuma:

- 1) plaćanje kamate za vrijeme trajanja moratorijuma u skladu sa ugovorenom dinamikom iz plana otplate kredita;
- 2) plaćanje ukupnog iznosa obračunate, a neplaćene kamate za vrijeme trajanja moratorijuma po isteku moratorijuma, ili
- 3) pripisivanje obračunate, a neplaćene kamate za vrijeme trajanje moratorijuma glavnici duga po isteku moratorijuma.

18. PITANJE: DA LI PRAVO NA MORATORIJUM MOGU DA OSTVARE FIZIČKA LICA, KORISNICI KREDITA, KOJA NA KRAJU 2019. GODINE NIJESU IMALA KREDITNIH ZADUŽENJA

ODGOVOR: Cilj davanja moratorijuma u skladu sa novom Odlukom je olakšavanje prevazilaženja negativnih efekata suzbijanja epidemije korisnicima kredita koji su u prethodnom periodu imali održivo poslovanje. U skladu sa navedenim ciljem sprovođenja moratorijuma, korisnici kredita kojima je tokom 2020. godine odobren kredit, a isti u momentu odobrenja kredita nije pripadao kategoriji nekvalitetnih kredita, imaju pravo na odobrenje moratorijuma, ukoliko im je prestao radni odnos nakon 31.03.2020. godine.

19. PITANJE: DA LI PRAVO NA KORIŠĆENJE MORATORIJUMA IMAJU KORISNICI KREDITA KOJIMA JE KREDIT ODOBREN NAKON ŠTO IM JE PRESTAO RADNI ODNOS

ODGOVOR: Korisnici kredita kojima je prestao radni odnos nakon 31.03.2020. godine, a nakon toga im je od strane banaka, mikrokreditnih finansijskih institucia i/ili lizing društava odobren kredit, nemaju pravo na korišćenje moratorijuma po osnovu navedenih kredita, jer se podrazumijeva da je banka prilikom odobravanja kredita uzela u obzir tu činjenicu.

RESTRUKTURIRANJE KREDITA

1. PITANJE: KO IMA PRAVO NA RESTRUKTURIRANJE KREDITA DEFINISANOG PREDMETNOM ODLUKOM, U SMISLU PRODUŽENJA ROKA OTPLATE

ODGOVOR: Sva fizička lica, korisnici kredita, kojima je kao posljedica negativnog uticaja epidemije zarazne bolesti COVID 19, 31.03.2020. godine ili kasnije, smanjena neto zarada za najmanje 10%, imaju pravo da od banke zahtjevaju promjenu plana otplate kredita, produženjem roka otplate kredita.

2. PITANJE: DA LI BANKA MORA ODOBRI PRODUŽENJE ROKA OTPLATE KORISNICIMA KREDITA KOJI ISPUNJAVAJU USLOVE DEFINISANE ODLUKOM

ODGOVOR: Banka je u obavezi svim korisnicima kredita koji ispunjavaju definisane uslove u smislu razloga i iznosa smanjenja neto zarade da odobri produženje roka otplate kredita.

3. PITANJE: DA LI BANKA IME POVOLJNIJI REGULATorni TRETMAN ZA NEKA RESTRUKTURIRANJA KOJA ODOBRI U SKLADU SA OVOM ODLUKOM I POD KOJIM USLOVIMA

ODGOVOR: Kredit restrukturiran u skladu sa ovom odlukom banka može u postupku klasifikacije aktive i obračunavanja rezervacija za potencijalne kreditne gubitke tretirati kao novoodobreni kredit, ako korisnik kredita na dan 31.12.2019. godine nije imao kašnjenja u otplati kredita duže od 90 dana, a kredit na taj dan nije bio klasifikovan kao nekvalitetan.

4. PITANJE: NA KOJI NAČIN SE DOKAZUJU RAZLOZI ZA SMANJENJE NETO ZARADE, KAO I IZNOS SMANJENJA

ODGOVOR: Razlozi smanjenja neto zarade, kao i iznos smanjenja se dokazuju pisanom izjavom poslodavca o razlozima smanjenja, izvodima iz banke, kao i platnim listama na osnovu kojih se može vidjeti da je neto zarada smanjena nakon 31.03.2020. godine i da je ostala na nižem nivou u odnosu na prethodni period sve do momenta apliciranja za restrukturiranje kredita u skladu sa ovom odlukom.

5. PITANJE: DA LI POSTOJI RAZLIČIT TRETMAN ZA KORISNIKE KREDITA U ZAVISNOSTI OD IZNOSA NETO ZARADE PRIJE NJENOG SMANJENJA

ODGOVOR: Korisniku kredita sa neto zaradom koja je prije smanjenja iznosila 550,00 EUR i više, a nakon smanjenja zarade neopterećeni dio zarade iznosi manje od 220,00 EUR, rok otplate kredita produžava se tako da iznos neopterećenog dijela zarade nakon izmjene plana otplate kredita ne bude manji od 220,00 EUR, osim ako se korisnik kredita i banka ne dogovore drugačije.

Korisniku kredita sa neto zaradom koja je prije smanjenja iznosila manje od 550,00 EUR rok otplate kredita produžava se tako da iznos neopterećenog dijela zarade nakon izmjene plana otplate kredita ne bude manji od iznosa neopterećenog dijela zarade koji je korisnik kredita imao neposredno prije smanjenja zarade, osim ako se korisnik kredita i banka ne dogovore drugačije.

6. PITANJE: UKOLIKO JE NETO ZARADA KORISNIKA KREDITA NAKON SMANJENJA KAO POSLJEDICA EPIDEMIJE VIRUSOM COVID 19, U KASNIJEM PERIODU POVEĆANA, PRIJE PODNOŠENJA ZAHTJEVA, DA LI NAVEDENI KORISNIK KREDITA IMA PRAVO NA POVOLJNOSTI OVE ODLUKE KOJE SE ODOSE NA PRODUŽENJE ROKA OTPLATE.

ODGOVOR: Pravo na korišćenje povoljnosti iz odluke koje se odnose na produženje roka otplate imaju korisnici kredita koji na dan apliciranja za korišćenje ove povoljnosti ispunjavaju uslove iz odluke, u smislu iznosa smanjenja neto zarade nakon 31.03.2020. godine. Svi oni korisnici kredita kojima je neto zarada prvo smanjena a zatim vraćena, odnosno povećana na način da njeno smanjenje iznosi manje od 10% u odnosu na inicijalni iznos, prije podnošenja zahtjeva, nemaju pravo na korišćenje povoljnosti iz ove odluke koje se odnose na produženje roka otplate.

7. PITANJE: DA LI POSTOJI OGRANIČENJE ZA KOLIKO SE MOŽE PRODUŽITI ROK OTPLATE KREDITA, POSEBNO U SLUČAJU ZNAČAJNOG SMANJENJA NETO ZARADE KORISNIKA KREDITA.

ODGOVOR: Ne postoji ograničenje za koliko se mora produžiti rok otplate da bi visina neopterećenog dijela neto zarade bila u skladu sa iznosima definisanim odlukom. Međutim, imajući u vidu da bi značajnije smanjenje neto zarade moralo da rezultira i značajnijim produženjem roka otplate, za očekivati je da banka i korisnik kredita mogu ugovoriti neku drugu olakšicu u otplati, imajući u vidu da

značajno produženje roka otplate sa sobom nosi i veći iznos ukupne kamate koju korisnik kredita treba da plati tokom otplate kredita. Navedeno je u skladu sa odlukom u kojoj je naglašeno da se korisnik kredita i banka mogu dogovoriti i drugačije.

8. PITANJE: NA KOJI NAČIN SE RAČUNA NEOPTEREĆENI DIO ZARADE

ODGOVOR: Neopterećeni dio zarade se računa na način da se od neto zarade odbiju svi anuiteti po osnovu uzetih kredita, uključujući i mjesečno plaćanje polise osiguranja koje služe kao kolaterali po osnovu uzetih kredita. U odbitne stavke prilikom računanja neopterećenog dijele neto zarade ne treba uključivati i obaveze po drugom osnovu, uključujući rate koje poslodavac ili banka odbija korisniku kredita po osnovu kupovine robe na odloženo plaćanje, plaćanje registracije automobila na rate i slično.

9. PITANJE: UKOLIKO KORISNIK KREDITA IMA KREDITE KOD VIŠE BANAKA ILI MFI, NA KOJI NAČIN SE OBEZBJEĐUJE DA MU NEOPTEREĆENI DIO ZARADE BUDE U SKLADU SA IZNOSIMA DEFINISANIM ODLUKOM.

ODGOVOR: Obje kategorije korisnika kredita, sa neto zaradom od 550 EUR ili više i sa neto zaradom manjom od 550 EUR, u slučaju da ispunjavaju uslove definisane odlukom, a imaju kredite kod više banaka, u cilju ostvarenja očuvanja neopterećenog dijela zarade definisanog odlukom, moraju navedeno pravo da ostvare kod svake od banaka kod koje imaju kredite. Korisnik koji restrukturira kredit kod više banaka, istovremeno dostavlja svim bankama jedinstven zahtjev za restrukturiranje, u kojem navodi iznose smanjenja mjesečnih anuiteta koje želi da ostvari kod tih banaka, vodići računa da ukupno umanjenje bude u nivou umanjenja na koje ima pravo u skladu sa odlukom. Ovo se odnosi i na kredite koje su odobrile mikrokreditne finansijske institucije. Ukoliko postigne dogovor sa jednom bankom, da ukupno smanjenje anuiteta izvrši ta banka, korisnik kredita pravo na očuvanje neopterećenog dijela zarade može ostvariti produženjem roka otplate kredita samo kod te banke.

10. PITANJE: DA LI PRAVO NA RESTRUKTURIRANJE KREDITA KROZ PRODUŽENJE ROKA OTPLATE IMAJU KORISNICI KREDITA KOJIMA JE BANKA U OCJENU BONITETA UKLUČILA PRIHODE SUPRUŽNIKA ILI NEKOG DRUGOG LICA, KOJI PREDSTAVLJAJU SUDUŽNIKE, A KOD KOJIH JE KAO POSLJEDICA EPIDEMIJE VIRUSOM COVID 19 DOŠLO DO GUBITKA POSLA ILI SMANJENJA NETO ZARADE

ODGOVOR: Ukoliko je sudužniku došlo do smanjenja neto zarade ili mu je kao posljedica epidemije virusom COVID 19 prestao radni odnos, banka prilikom ocjene ispunjenosti uslova za restrukturiranje kredita kroz produženje roka otplate vrši kalkulaciju smanjenja ukupnih prihoda dužnika i sudužnika. Ukoliko navedeno smanjenje ukupnih prihoda (dužnika i sudužnika) posljedica epidemije i iznosi preko 10% zajedničkih prihoda iz prethodnog perioda, banka je obavezi da primjeni odredbe iz ove odluke, bez obzira da li je samom dužniku došlo do smanjenja neto zarade kao posljedica epidemije virusom COVID 19.

11. PITANJE: DA LI BANKA MOŽE KORISNIKU KREDITA KOJI ISPUNJAVA USLOVE DEFINISANE ODLUKOM, ODBITI DA IZVRŠI PRODUŽENJE ROKA OTPLATE JER BI NA NAVEDENI NAČIN POSTUPILA U SUPROTNOSTI SA INTERNIM PROCEDURAMA ILI LIMITIMA (NPR. MAKSIMALNA ROČNOST ZA ODREĐENU VRSTU PROIZVODA, MAKSIMALNA STAROSNA DOB PRILIKOM DOSPIJEĆA KREDITA,...).

ODGOVOR: Banka je u obavezi da izvrši produženje roka otplate kredita za sve korisnike kredita koji uspunjavaju uslove definisane odlukom, na način da neopterećeni dio zarade bude u skladu sa iznosima definisanim odlukom, bez obzira na način na koji su definisani interni limiti i procedure. S druge strane, odlukom je dozvoljeno da se korisnik kredita i banka dogovore i na drugi način, pri čemu korisnik kredita ima pravo da traži, a banka obavezu da mu odobri povoljnosti do nivoa definisanog odlukom.

12. PITANJE: DA LI SE BANKA PRILIKOM PRODUŽENJA ROKA OTPLATE KORISNICIMA KREDITA GOTOVINSKIH NEOBEZBJEĐENIH KREDITA KOJI ISPUNJAVAJU USLOVE DEFINISANE ODLUKOM, MORA PRIDRŽAVATI OGRANIČENJA IZ ODLUKE O MAKROPRUDENCIJALNIM MJERAMA KOJE SE ODNOSU NA KREDITE KOJE BANKE ODOBRAVAJU FIZIČKIM LICIMA ("SLUŽBENI LIST CG", BROJ 58/19).

ODGOVOR: U slučaju restrukturiranja gotovinskih kredita odobrenih fizičkim licima produženjem roka otplate, ne primjenjuju se ograničenja koja se odnose na rokove otplate kredita utvrđena Odlukom o makroprudencijalnim mjerama koje se odnose na kredite koje banke odobravaju fizičkim licima ("Službeni list CG", broj 58/19).

13. PITANJE: DA LI KLIJENTI KOJIMA SE ODOBRI KREDIT NAKON 06.11.2020 GODINE (KADA OVA ODLUKA STUPA NA SNAGU), MOGU DA APLICIRAJU ZA RESTRUKTURIRANJE KREDITA KROZ PRODUŽENJE ROKA OTPLATE?

ODGOVOR: Korisnici kojima je kredit odobren nakon 06.11.2020. godine, odnosno nakon stupanja na snagu ove odluke, mogu se prijaviti za korišćenje restrukturiranja kroz produženje roka otplate samo ukoliko su uslovi stekli za njegovo korišćenje nakon odobrenja kredita.

14. PITANJE: DA LI KORISNIK KREDITA SNOSI BILO KAKVE TROŠKOVE ANEKSIRANJA UGOVORA O KREDITU, UKLJUČUJUĆI TROŠKOVE OBRADJE KREDITA, ZAKLJUČENJA ANEKSA UGOVORA O KOLATERALU,...

ODGOVOR: Svi troškovi vezani za uspostavljanje novog plana otplate kredita (obrada kredita, zaključivanje aneksa ugovora o kolateralu, ovjera ugovora i dr.) padaju na teret banke. Ukoliko je ugovorom o kolateralu definisano da se njegovo važenje vezuje za određeni datum, a ne konačnu otplatu kredita, sve troškove aneksiranja ugovora o kolateralu snosi banke. Isto se odnosi i na trošak produženja ugovora o osiguranju koji služi kao kolateral po kreditu. Da li će banka pristupiti aneksiranju navedenih ugovora o kolateralu o svom trošku, zavisi od sklonosti banke ka preuzimanju rizika, odnosno od internih politika kojima se definiše način obezbjeđivanja potraživanja.

15. PITANJE: NA KOJI NAČIN SE KORISNIK KREDITA MOŽE PRIJAVITI ZA PRODUŽENJE ROKA OTPLATE I U KOJIM ROKOVIMA JE BANKA U OBAVEZI DA NAVEDENO PRODUŽENJE ROKA OTPLATE SPROVEDE.

ODGOVOR: Korisnik kredita koji namjerava da ostvari pravo na produženje roka otplate, dužan je da dostavi banci, u elektronskoj ili pisanoj formi, zahtjev za izmjenu plana otplate kredita. Banke su u obavezi da na svojim veb stranicama objave bliže uslove za prijavljivanje za produženje roka otplate.

Banka je dužna da, najkasnije u roku od 15 dana od dana prijema zahtjeva za produženje roka otplate, sprovede radnje potrebne za realizaciju izmjene plana otplate kredita, uključujući i zaključivanje aneksa ugovora.